Tervetuloa Pohjoismaiden neuvostoon

– työ ja työmuodot

**Pohjoismaiden
neuvosto**

Tervetuloa Pohjoismaiden neuvostoon – työ ja työmuodot

ANP 2017:714

ISBN 978-92-893-4873-7 (PRINT)

ISBN 978-92-893-4874-4 (PDF)

ISBN 978-92-893-4941-3 (EPUB)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2017-714>

© Pohjoismaiden neuvosto 2017

Ulkoasu: Louise M. Jeppesen

Paino: Rosendahls

Printed in Denmark

5041 0457
Ecolabelled Printed Matter

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimpia alueellisia yhteistyömuotoja. Yhteistyön piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti. *Pohjoismaista yhteistyötä* tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa. *Pohjoismainen yhteistyö* pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

Pohjoismaiden neuvosto

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

www.norden.org

Pohjoismaisia julkaisuja voi ladata osoitteesta **www.norden.org/nordpub**

Tervetuloa Pohjoismaiden neuvostoon

– työ ja työmuodot

**Pohjoismaiden
neuvosto**

Sisällys

Tervetuloa Pohjoismaiden neuvostoon!	7
Tietoa Pohjoismaiden neuvostosta	9
Pohjoismainen hyöty	11
Pohjoismaiden neuvoston palkinnot	12
Joutsenmerkki	13
Organisaatio ja rakenne	14
Yleiskokous/istunto	15
Presidentti ja varapresidentti	16
Puheenjohtajisto	17
Valiokunnat	17
Kansainvälinen yhteistyö	20
Pohjoismaiden neuvoston sihteeristö	23
Valtuuskunnat	23
Puolueyhymät	24
Sihteeristökollegio	25

Toimintavuosi ja työtavat	27
Budjettiprosessi: Pohjoismaiden ministerineuvosto	29
Puheenjohtajakauden ohjelma	30
Budjetti ja talous	31
Valtuuskuntien budjetit	31
Puolueyhymätuki	31
 Asiat ja asioiden käsittely	 32
Jäsen- ja valiokuntaehdotukset (A-asiat)	33
Ministerineuvoston ehdotukset (B-asiat)	34
Kertomukset (C-asiat)	35
Ilmoitukset (D-asiat)	35
Kysymykset (E-asiat)	36
Poliittinen dialogi	37
Päätökset	38
 Pohjoismaiden ministerineuvosto	 41
Ministerineuvoston sihteeristö	42
 Pohjoismaiden neuvoston valtuuskuntien sihteeristöt	 45

KUVA: NORDEN.ORG, MAGNUS FRÖDERBERG

Lisätietoa pohjoismaisesta yhteistyöstä yleisesti ja yksityiskohtaista tietoa Pohjoismaiden neuvostosta löytyy osoitteesta www.norden.org.

Tervetuloa Pohjoismaiden neuvostoon!

Tämä esite kertoo lyhyesti Pohjoismaiden neuvostosta ja sen toiminnasta. Esite on muotoiltu tarkoituksella lyhyeksi, ja se sisältää vain kaikkein tärkeimmät asiat. Lisätietoa on verkkosivustossa www.norden.org, josta löytyy tietoa pohjoismaisesta yhteistyöstä yleisesti ja yksityiskohtaista tietoa Pohjoismaiden neuvostosta. Sieltä voi myös tilata pohjoismaisia uutiskirjeitä.

Pohjoismaiden neuvoston työtä säätelee vuonna 1962 solmittu Helsingin sopimus. Kuva eduskunnassa järjestetystä Pohjoismaiden neuvoston Helsingin-istunnosta.

Tietoa Pohjoismaiden neuvostosta

Pohjoismaiden neuvosto perustettiin vuonna 1952 parlamenttien ja hallitusten väliseksi yhteistyöelimeksi, kun toisen maailmansodan jälkeen haluttiin tiiviimpää yhteistyötä Pohjoismaiden välillä. Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan sekä Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin parlamentit valitsevat neuvoston 87 jäsentä puolueiden ehdotuksen perusteella. Pohjoismaiden neuvoston jäseniä ei siis valita suorilla vaaleilla. Norjan, Ruotsin ja Suomen Saamelaiskäräjillä sekä Nuorten Pohjoismaiden neuvostolla on tarkkailijan asema Pohjoismaiden neuvostossa.

Pohjoismaiden neuvosto pyrkii yhdessä Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa yhteispohjoismaisiin ratkaisuihin, joista on selvästi myönteisiä vaikutuksia ja pohjoismaista hyötyä (katso seuraava luku) Pohjoismaiden kansalaisille. Pohjoismaiden neuvosto tekee tätä työtä etenkin laatimalla ehdotuksia sekä esittämällä lausuntoja ja kysymyksiä, joilla se pyrkii vaikuttamaan Pohjoismaiden hallituksiin ja ohjeistamaan niitä. Neuvoston jäsenten tärkeimmät työvälineet ovat ehdotukset ja kysymykset, joita voi esittää joko Pohjoismaiden ministerineuvostolle tai yhdelle tai useammalle Pohjoismaan hallitukselle.

Pohjoismaiden neuvosto tekee tiivistä yhteistyötä useiden kansainvälisten, alueellisten ja kansallisten parlamentaaristen organisaatioiden kanssa niin Pohjoismaissa kuin Pohjoismaiden ulkopuolellakin.

Ympäristö, ilmasto, energia, tutkimus, koulutus ja innovointi, avoimen Pohjolan turvaaminen sekä tehokkaampi profilointi ovat pohjoismaisen yhteistyön tärkeitä osatekijöitä. Kuvassa Ruotsin valtiopäivät.

Pohjoismaiden neuvoston työtä säätelevät vuonna 1962 solmittu Helsingin sopimus ja Pohjoismaiden neuvoston työjärjestys.

Pohjoismainen hyöty

Pohjoismaisen yhteistyön keskeinen periaate on pohjoismainen hyöty, jonka lähtökohtana on

- **saavuttaa yhteispohjoismaisten ratkaisujen avulla huomattavia myönteisiä vaikutuksia verrattuna siihen, että sama asia toteutettaisiin kansallisesti**
- **ilmaista ja kehittää pohjoismaista yhteenkuuluvuutta**
- **lisätä pohjoismaista osaamista ja kilpailukykyä**
- **vahvistaa Pohjoismaiden kansainvälistä vaikuttavuutta.**

Pohjoismaisen yhteistyön lähtökohtana on keskittyminen alueille, joilla yhteispohjoismainen panos tuottaa lisäarvoa eri Pohjoismaille ja niiden asukkaille. Yhteistyön tulokset näkyvät – ja niiden tulee näkyä – asukkaiden ja yritysten arkipäivässä. Yhteistyön myötä on saatu muun muassa yhteispohjoismaiset työmarkkinat, passiunioni ja useita yhteisiä sosiaaliturvamääräyksiä. Lisäksi Pohjoismaiden asukkaat ovat jo pitkään voineet asua, opiskella ja harjoittaa tutkimusta kaikkialla Pohjoismaissa tasavertaisesti maiden omien kansalaisten kanssa.

Ympäristö, ilmasto, energia, tutkimus, koulutus ja innovointi, avoimen Pohjolan turvaaminen sekä tehokkaampi profilointi ovat tärkeitä osatekijöitä pyrittäessä säilyttämään Pohjolan johtava asema globalisoituneessa maailmassa.

Pohjoismaiden neuvoston palkinnot

Pohjoismaiden neuvosto jakaa vuosittaisessa palkintojenjakotilaisuudessa viisi palkintoa: kirjallisuuspalkinnon, musiikkipalkinnon, elokuvapalkinnon, lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnon sekä ympäristöpalkinnon.

Pohjoismaiden neuvoston palkintojen tarkoituksena on lisätä kiinnostusta Pohjoismaiden kirjallisuuteen, kieliin, musiikkiin ja elokuvaan kaikkialla Pohjolassa. Ympäristöpalkinto myönnetään pohjoismaiselle yritykselle, organisaatiolle tai henkilölle, joka on esikuvallisesti ottanut luonnon ja ympäristön huomioon toiminnassaan tai joka on muutoin tehnyt jotain erityistä luonnon ja ympäristön hyväksi. Kaikki palkinnot ovat suuruudeltaan 350 000 Tanskan kruunua (noin 47 000 euroa).

← Vuonna 2016 Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon voitti Katarina Frostenson Ruotsista runokokoelmallaan *Sånger och formler*.

Joutsenmerkki

Joutsen-symboli sai alkunsa viidestä Pohjolan joutsenesta, jotka nähtiin ensimmäisen kerran Pohjolan päivän mainosjulistuksessa vuonna 1936. Ne olivat viittaus Hans Hartvig Seedorff Pedersenin runoon Pohjolan joutsenet (*Svanerne fra Norden*).

Vuonna 1956 Pohjoismaissa julkaistiin postimerkkejä, joiden kuvituksena oli niin ikään viisi joutsenta – tosin erinäköisinä. Viisi joutsenta antoi vuonna 1985 kimmokkeen virallisen pohjoismaisen yhteistyön uuteen tunnukseseen, jonka suomalainen taiteilija Kyösti Varis piirsi Pohjoismaiden neuvostolle ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle. Joutsenen kahdeksan siipisulkaa edustavat viittä Pohjoismaata eli Islantia, Norjaa, Ruotsia, Suomea ja Tanskaa sekä Ahvenanmaata, Färsaaria ja Grönlantia.

Joutsen-symboli oli niin ikään mallina tunnetulle pohjoismaiselle ympäristömerkille vuonna 1989. Joutsenmerkin tarkoituksena oli antaa pohjoismaisille kuluttajille mahdollisuus valita markkinoilta ympäristön kannalta parhaat tuotteet.

Organisaatio ja rakenne

Pohjoismaiden neuvoston poliittiset elimet ovat yleiskokous, puheenjohtajisto ja valiokunnat. Yleiskokous valitsee lisäksi tarkastuskomitean ja vaalikomitean.

Pohjoismaiden neuvoston jäsenet valitaan seuraavan jakoperusteen mukaan:

Tanskan valtuuskunta	16
– Färsaaret	2
– Grönlanti	2
Suomen valtuuskunta	18
– Ahvenanmaa	2
Islannin valtuuskunta	7
Norjan valtuuskunta	20
Ruotsin valtuuskunta	20
<hr/>	
Yhteensä	87

Ahvenanmaan edustus on osa Suomen valtuuskuntaa ja vastaavasti Färsaarten ja Grönlannin edustus osa Tanskan valtuuskuntaa.

Pohjoismaiden neuvoston hallintoelimet ovat neuvoston sihteeristö, valtuuskuntien sihteeristöt, puolueyhymien sihteeristöt ja sihteeristökollegio. Lisätietoja on sivuilla 23–25.

Yleiskokous/istunto

Yleiskokous, joka on Pohjoismaiden neuvoston ylin päättävä elin, tekee vuotuisissa istunnoissa useita päätöksiä (suosituksia) ja esittää lausuntoja ministerineuvostolle tai Pohjoismaiden hallituksille. Yleiskokous valitsee neuvoston presidentin ja varapresidentin, päättää valiokuntien kokoonpanosta ja ilmoittaa seuraavan varsinaisen istunnon ajan, paikan ja aiheet.

Yleiskokous kokoontuu vuosittain varsinaiseen istuntoon viikolla 44. Se järjestetään vuorossa olevan Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaan (Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi tai Tanska) pääkaupungissa. Muita istuntoja pidetään puheenjohtajiston päätöksestä tai kun vähintään kaksi hallitusta tai vähintään 25 valittua jäsentä pyytää sitä.

Yleiskokoukseen osallistuu 87 valittua jäsentä sekä vaihteleva määrä hallitusten edustajia, mutta vain valituilla jäsenillä on äänioikeus. Yleiskokoukset ovat julkisia.

Kokousta johtaa presidentti tai joku muu puheenjohtajiston jäsen. Istunnon aluksi vahvistetaan kokouksen päiväjärjestys, osallistujaluettelo sekä istunnon kulkua koskevat säännöt puheenjohtajiston tekemän ehdotuksen pohjalta.

Pohjoismaiden pääministerien kanssa pidettävä huippukokous on kiinteä osa istunnon päiväjärjestystä. Tällöin jäsenillä on mahdollisuus keskustella suoraan pääministerien kanssa etukäteen päätettyyn aiheeseen liittyvistä ajankohtaisista

kysymyksistä. Toinen vuosittain toistuva päiväjärjestyksen kohta on yhteistyöministerien kyselytunti, jonka aikana neuvoston jäsenet voivat esittää kysymyksiä suoraan eri Pohjoismaiden sekä Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin ministereille.

Äänestykset ovat avoimia. Äänestettävät ehdotukset tulee muotoilla siten, että niihin voi vastata joko kyllä tai ei. Yleiskokous on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään 44 jäsentä tai varajäsentä.

Neuvoston työkielet ovat norja, ruotsi ja tanska kirjallisesti ja suullisesti, mutta kaikki tärkeät työasiakirjat käännetään islanniksi ja suomeksi. Istunnoissa on käytössä simultaani-tulkkaus, jolloin voi sekä puhua että kuunnella islantia ja suomea ja tarvittaessa myös englantia. Valiokuntakokouksiin järjestetään islannin ja suomen simultaanitulkkaus tarvittaessa.

Presidentti ja varapresidentti

Vuotuisessa varsinaisessa istunnossa valitaan Pohjoismaiden neuvoston presidentti ja varapresidentti seuraavaksi kalenterivuodeksi. Presidentti ja varapresidentti ovat valittuja jäseniä maasta, jossa seuraava varsinainen istunto pidetään. Presidenttiys (neuvoston puheenjohtajuus) kiertää maiden välillä seuraavassa järjestyksessä: Suomi, Norja, Ruotsi, Islanti ja Tanska.

Puheenjohtajisto

Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajisto toimii päättävänä elimenä vuotuisten istuntojen välillä. Puheenjohtajisto johtaa ja koordinoi neuvoston eri elinten välistä työtä, vastaa yleisistä poliittisista ja hallinnollisista asioista, laatii toimitasuunnitelmia ja talousarvioita sekä hoitaa ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksiä ja neuvoston kansainvälistä yhteistyötä.

Puheenjohtajisto voi toimia *yleiskokouksena* istuntojen välillä ja antaa lausuntoja tai tehdä esityksiä. Puheenjohtajistoon kuuluu presidentti, varapresidentti ja 13 jäsentä. Kaikilla mailla ja puolueryhmillä tulee olla edustus puheenjohtajistossa.

Puheenjohtajistolla (ja valiokunnilla) on mahdollisuus perustaa alivaliokuntia tai työryhmiä ja nimetä esittelijöitä, tarkkailijoita ja raportoijia lyhyemmäksi tai pidemmäksi aikaa erityistehtäviä varten. Esimerkkinä voidaan mainita budjetivastaavat, jotka käyvät vuoropuhelua ministerineuvoston kanssa pohjoismaisesta budjetista, ja valiokuntien pysyvät raportoijat, joita nimetään esimerkiksi EU:ta, rajaesteitä, kuluttajapolitiikkaa, energiaa tai muita valiokuntien tärkeinä pitämiä aloja koskeville asioille.

Valiokunnat

Konkreettisia asioita koskevaa poliittista yhteistyötä tehdään ensisijaisesti Pohjoismaiden neuvoston neljässä valiokunnassa ja puheenjohtajistossa, joka johtaa valiokuntien työtä.

Valiokunnat käsittelevät niille kuuluvia asioita, kuten jäsen- ja valiokuntaehdotuksia, ministerineuvoston ja hallitusten ehdotuksia, kertomuksia ja ilmoituksia.

Valiokuntakokoukset ovat lähtökohtaisesti suljettuja, mutta valiokunnat voivat itse päättää, ovatko kokoukset avoimia vai eivät. Valiokunnat voivat esimerkiksi kutsua kokouksiin eri alojen asiantuntijoita antamaan tietoa jostakin aiheesta. Lisäksi esimerkiksi kansalaislähetystöillä on mahdollisuus osallistua valiokuntakokouksiin tätä koskevien suuntaviivojen mukaisesti.

Pohjoismaiden neuvoston valiokunnat ovat seuraavat:

- **Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta** käsittelee aiheita, jotka liittyvät kulttuuriin, tutkimukseen ja koulutukseen, peruskouluun ja toisen asteen koulutukseen, aikuiskoulutukseen sekä vapaaseen sivistystyöhön – mukaan lukien kieliyhteistyö, uudet mediat, osaamisen kehittäminen ja koulutusinnovaatiot sekä liikuntaan ja urheiluun liittyvät asiat.
- **Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta** käsittelee aiheita, jotka liittyvät pohjoismaiseen hyvinvointimalliin. Valiokunta pyrkii löytämään taloudellisia kestävästi kehityksen ratkaisuja, jotka koskevat lapsia, nuoria, vammaisia ja vanhuksia sekä alkoholi-, huumaussaine- ja päihdekysymyksiä. Valiokunta käsittelee lisäksi muun muassa tasa-arvokysymyksiä, kansalaisoikeuksia, demokratiaa, ihmisoikeuksia ja rikollisuuden torjuntaa. Muita valiokunnan käsittelemiä aihepiirejä

ovat kotouttaminen, maahanmuutto ja pakolaiset sekä asuntopolitiikka ja alkuperäiskansojen olot Pohjolassa.

- **Kestävä Pohjola -valiokunta** käsittelee aiheita, jotka liittyvät ympäristön- ja luonnonsuojeluun sekä luonnonvaroihin – esimerkiksi luonnonvarojen käyttöön maa-, metsä- ja kalataloudessa. Myös ilmastokysymykset, kuluttajan oikeudet, kalastushallinto, maatalous- ja elintarvikepolitiikka, ydinturvallisuus, luonnon monimuotoisuus ja kestävä kehitys ovat valiokunnalle kuuluvia aihepiirejä.
- **Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta** käsittelee aiheita, jotka liittyvät työmarkkinoihin ja työympäristöön, elinkeinoelämään, kauppaan ja teollisuuteen, energiaan, rajaesteiden torjumiseen sekä liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen. Valiokunnan toimialaan kuuluvat myös talous- ja rahapolitiikka – esimerkiksi tutkimuksen, tuotannon ja kaupan edellytykset sekä niihin liittyen markkinoiden ja työmarkkinoiden vapaa liikkuvuus Pohjoismaissa sekä alue- ja rakennepolitiikka, viestintä ja tietotekniikka.

Kaikki valiokunnat pyrkivät vahvistamaan EU-yhteistyötä ja seuraavat pohjoismaisen yhteistyön kannalta tärkeiden kysymysten ja aiheiden käsittelyä.

Tarkastuskomitea

Tarkastuskomitea harjoittaa parlamentaarista valvontaa ja hoitaa yhteispohjoismaisin varoin rahoitettavan toiminnan seurantaa. Tarkastuskomitea voi antaa lausuntoja puheenjohtajistolle Helsingin sopimuksen sekä muiden pohjoismaista yhteistyötä koskevien sopimusten, työjärjestyksen ja muiden

sisäisten määräysten tulkinnasta. Kaikilla mailla tulee olla edustus tarkastuskomiteassa, jossa on seitsemän jäsentä ja vastaava määrä henkilökohtaisia varajäseniä.

Vaalikomitea

Vaalikomitea valmistelee yleiskokouksen toimittamat vaalit ja tekee niihin liittyvät ehdotukset. Vaalikomiteassa on seitsemän jäsentä.

Rajaesteryhmä

Rajaesteryhmä on Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan alainen epävirallinen työryhmä, joka koostuu valiokuntien ja puheenjohtajiston edustajista. Ryhmän tehtävänä on käynnistää ja koordinoita valiokuntien ja puheenjohtajiston rajaestetyötä. Rajaesteryhmä toimii myös siltana Pohjoismaiden neuvostossa tehtävän rajaestetyön ja ministerineuvoston rajaesteneuvoston välillä. Ministerineuvoston rajaesteneuvostossa on myös yksi Pohjoismaiden neuvoston edustaja.

Kansainvälinen yhteistyö

Pohjoismaiden neuvosto tekee tiivistä yhteistyötä useiden alueellisten parlamentaaristen organisaatioiden kanssa Pohjoismaiden ulkopuolella. Puheenjohtajistolla on päävastuu kansainvälisistä yhteyksistä, mutta myös kaikki neljä valiokuntaa tekevät aktiivisesti kansainvälistä työtä. Puheenjohtajisto päivittää vuoden 2017 aikana Pohjoismaiden neuvoston kansainvälistä yhteistyötä koskevan strategian.

Maantieteellisestä sijainnista johtuen on luonnollista, että Pohjoismaiden neuvosto tekee yhteistyötä erityisesti Pohjois-Euroopan ja Pohjois-Atlantin parlamentaaristen elinten kanssa. Yhteistyötä tehdään muun muassa Itämeren, Arktista ja Barentsin aluetta sekä pohjoista ulottuvuutta koskeissa kysymyksissä. EU:hun nähden Pohjoismaiden neuvosto profiloituu lähinnä kaikkia Pohjoismaita kiinnostavissa asioissa erityisesti Euroopan parlamentin pohjoismaisten jäsenten kautta. Pohjoismaiden neuvosto palkkaa vuonna 2017 työntekijän, jolla on erityisvastuu kyseisistä yhteyksistä.

Pohjoismaiden neuvosto on usean vuoden ajan tehnyt yhteistyötä venäläisten parlamentaarikkojen kanssa sekä aluetsalla Luoteis-Venäjällä että Moskovassa valtioneuvoston ja liittoneuvoston kanssa. Krimin valtaus viilensi suhteita, mutta yhteydenpitoa venäläisiin parlamentaarikkoihin on yhä ollut. Baltian parlamentaarisen yleiskokouksen perustamisen jälkeen yhteydenpito Pohjoismaiden neuvoston ja yleiskokouksen välillä on ollut tiivistä. Baltian parlamentaarinen yleiskokous on Pohjoismaiden neuvoston läheisin kumppani.

Arktinen alue käsittää myös Pohjoismaat. Yhteistyö Länsi-Pohjolan neuvoston ja Pohjoismaiden läntisten naapurimaiden, varsinkin Kanadan, kanssa on myös keskeisellä sijalla pohjoismaisessa yhteistyössä.

Pohjoismaiden neuvosto pitää yhteyksiä myös muuhun Eurooppaan, etenkin Euroopan neuvostoon ja Benelux-parlamenttiin. Myös Balkanin maissa ja osissa entistä

Jokaisella Pohjoismaalla sekä Ahvenanmaalla, Färsaarilla ja Grönlannilla on omat valtuuskuntansa Pohjoismaiden neuvostossa. Kuvassa Islannin parlamentti, yleiskäräjät eli Alþingi.

Neuvostoliittoa ollaan kiinnostuneita oppimaan Pohjoismaiden alueellisen yhteistyön kokemuksista.

Pohjoismaiden neuvoston sihteeristö

Neuvoston sihteeristö sijaitsee Kööpenhaminan keskustassa Pohjolan talossa samoissa tiloissa Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaisen kulttuurirahaston sihteeristöjen kanssa. Sihteeristössä on noin 15 työntekijää eri Pohjoismaista. Päivittäistä työtä johtaa neuvoston johtaja.

Neuvoston sihteeristö valmistelee puheenjohtajistossa, eri valiokunnissa ja muissa elimissä käsiteltäviä asioita sekä seuraa päätösten toteutumista. Sihteeristö on myös vastuussa yhteydenpidosta Pohjoismaiden ministerineuvostoon, etujärjestöihin, kansainvälisiin organisaatioihin sekä valtuuskuntien ja puolueyhymien sihteeristöihin.

Valtuuskunnat

Jokaisella Pohjoismaalla sekä Ahvenanmaalla, Färsaarilla ja Grönlannilla on oma valtuuskuntansa Pohjoismaiden neuvostossa. Valtuuskunnat valvovat, että neuvoston ja ministerineuvoston päätökset toteutetaan kansallisesti. Valtuuskunnilla on omat sihteeristöt, jotka toimivat maiden parlamenteissa. Valtuuskuntien sihteeristöjen tärkeimpänä tehtävänä on avustaa neuvoston valittuja jäseniä seuraavissa asioissa:

- **käytännön asiat**
- **kokousaineistot**
- **ehdotusten ja kysymysten laatiminen jne.**

Sihteeristöt tiedottavat omissa maissaan neuvoston työstä ja osallistuvat lisäksi aktiivisesti muun muassa valiokuntakokousten, seminaarien, kuulemistilaisuuksien ja istuntojen suunnitteluun ja toteutukseen.

Puoluaryhmät

Pohjoismaiden neuvoston valitut jäsenet voivat muodostaa puoluaryhmiä. Puoluaryhmässä tulee olla vähintään neljä jäsentä ja edustajia vähintään kahdesta maasta. Puoluaryhmät saavat puolue- ja edustajapaikkaperusteista tukea neuvostossa toimimista varten puheenjohtajiston vahvistamien sääntöjen mukaan.

Pohjoismaiden neuvostossa on viisi puoluaryhmää:

- **Sosiaalidemokraattinen ryhmä**
- **Keskiryhmä**
- **Konservatiivinen ryhmä**
- **Vasemmistososialistinen vihreä ryhmä**
- **Vapaa Pohjola**

Tarkempia tietoja puoluaryhmistä löytyy osoitteesta www.norden.org.

Pohjoismaiden neuvostossa on lisäksi yksittäisiä jäseniä ja puolueita, jotka eivät kuulu mihinkään puoluaryhmään. Nämä saavat edustajapaikkaperusteista tukea puheenjohtajiston vahvistamien sääntöjen mukaan.

Puolueyhmillä on omat sihteeristöt ja ne palkkaavat itse tarvitsemansa henkilökunnan. Puolueyhmiön tehtävänä on muun muassa:

- laatia kysymyksiä ja jäsenehdotuksia
- valmistella neuvostossa toimitettavia vaaleja
- päättää ryhmän poliittisista kannoista ajankohtaisissa asioissa
- koordinoita ja laatia ryhmän poliittisia kannanottoja
- koordinoita työtä kansallisten parlamenttien ryhmien ja puolueiden kanssa
- pitää yhteyttä maiden hallituksiin ja EU:n vastaaviin puolueyhmiin sekä muihin kansainvälisiin organisaatioihin
- käydä vuoropuhelua kansalaisten ja keskeisten pohjoismaisten organisaatioiden kanssa.

Sihteeristökollegio

Neuvoston johtaja sekä sihteeristöjen, valtuuskuntien ja puolueyhmiön työntekijät muodostavat sihteeristökollegion. Sen tehtävänä on valmistella puheenjohtajiston kokoukset ja keskustella muista yhteisesti kiinnostavista asioista.

KUVA: SCANPIX.DK

Teemaistunto järjestetään joka kevät jossakin Pohjoismaassa. Kuva Kööpenhaminasta Tanskan kansankäräjiltä.

Toimintavuosi ja työtavat

Pohjoismaiden neuvosto järjestää kalenterivuoden aikana viisi rinnakkaista puheenjohtajiston ja valiokuntien kokousta, joista kaksi pidetään neuvoston varsinaisen istunnon sekä teemaistunnon yhteydessä. Lisäksi yksi kokouksista järjestetään puheenjohtajiston ja valiokuntien opintomatkojen yhteydessä. Puheenjohtajisto pitää kuudennen kokouksen vuoden lopussa.

Tarkastuskomitea, vaalikomitea ja muut työryhmät pitävät kokouksia tarpeen mukaan, ja ne järjestetään usein muiden kokousten yhteydessä.

Kalenterivuosi käynnistyy tammikuun kokouksilla, jotka pidetään Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaassa. Valiokunnissa käsitellään muun muassa valiokuntien työsuunnitelmia, viestintäsuunnitelmia, vuoden pääaihetta sekä teemaistunnossa lopulliseen käsittelyyn tulevia ehdotuksia.

Joka kevät järjestetään teemaistunto jossakin Pohjoismaassa, johon yleensä osallistuu kyseisen maan hallituksen edustajia. Teemaistunnot keskittyvät johonkin ajankohtaiseen aiheeseen, ja niiden tavoitteena on edistää ministerineuvoston ja neuvoston välistä vuoropuhelua.

Kaikki neuvoston elimet järjestävät opintomatkan (kesäkokoukset), jotka pidetään toisistaan erillään, toisin kuin muut valiokuntakokoukset, jotka pidetään samaan aikaan ja samassa paikassa. Kesäkokoukset pidetään yleensä viikolla 26, jolloin valiokunnat yhdistävät valiokuntakokouksen johonkin valiokunnalle tärkeään kohteeseen tehtävään opintomatkkaan. Usein vieraillaan paikoissa, joissa valiokuntien pääaiheista voi saada syventävää tietoa.

Kesäloman jälkeen valiokunnat kokoontuvat jälleen syyskuun kokouksiin, jolloin päiväjärjestyksessä on pääasiassa tulevaa istuntoa koskevat aiheet. Pohjoismaiden neuvoston vuosittainen varsinainen istunto järjestetään viikolla 44 Pohjoismai-

den neuvoston puheenjohtajamaassa. Ennen istunnon alkua pidetään valiokunta- ja puolueyhymien kokoukset, ja istunnon aikana pidetään monia eri kokouksia: yhteiskokouksia ministe-reiden kanssa sekä puheenjohtajiston kokouksia muun muassa pääministerien, ulkoministerien, yhteistyöministerien, Länsi-Pohjolan neuvoston sekä muiden eri maiden parlamenttien edustajien kanssa. Yleiskokouksesta kerrotaan tarkemmin sivulla 15.

Kalenterivuosi päättyy puheenjohtajiston joulukuun kokoukseen.

Puheenjohtajisto, valiokunnat ja komiteat laativat kokouksistaan päätöspöytäkirjat. Kaikki päätöskohdat hyväksytään kokouksessa. Viimeistään 14 päivän kuluttua kokouksesta lähetetään pöytäkirja, joka julkaistaan myös www.norden.org-sivustossa.

Budjettiprosessi: Pohjoismaiden ministerineuvosto

Pohjoismaiden ministerineuvosto päättää pohjoismaisen yhteistyön kokonaisbudjetista, ja Pohjoismaiden neuvosto hyväksyy sen. Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteeri laatii budjettiohjeiden mukaisesti budjettiehdotuksen, josta käydään vuoropuhelua ja jota käsitellään Pohjoismaiden neuvoston valiokunnissa ja puolueyhymissä. Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden ministerineuvosto neuvottelevat budjetista varsinaiseen istuntoon mennessä. Pohjoismaiden ministerineuvoston budjettiehdotusta koskevaa mietintöä käsitellään yleiskokouksessa ennen sen lopullista hyväksymistä.

Pohjoismaiden neuvostolla on mahdollisuus ehdottaa muutoksia budjetin priorisointeihin (varojen uudelleenkohdentaminen) sekä vaatia tiettyjen budjettikohtien täsmennystä varojen oikean kohdentamisen varmistamiseksi. Itse budjettilupueenjohtajalle neuvosto ei kuitenkaan voi vaikuttaa. Puheenjohtajalla on yhdessä puolueyhymien budjettivastaavien kanssa vastuu budjettityöstä, kunnes budjettilupue esitellään Pohjoismaiden neuvostolle viikolla 44 pidettävässä istunnossa. Pohjoismaiden neuvoston suositulupue lähetetään sen jälkeen Pohjoismaiden ministerineuvostoon.

Yhteistyöministerit hyväksyvät tulevan vuoden budjetin lopullisesti joulukuussa.

Valiokunnat ja puolueyhymät keskustelevalupue kesäkokouksissa pääsihteerin seuraavan vuoden budjettiehdotuksesta ja raportoivalupue keskustelun tuloksesta budjettivastaaville (puolueyhymien edustajille).

Syyskuun kokouksissa keskustellaan pitkän aikavälin budjettipriorisoinneista ja niistä raportoidaan budjettivastaaville ennen kuin nämä käyvalupue vuoropuhelua yhteistyöministerien (MR-SAM) kanssa, mikä yleensä tapahtuu vuoden alussa.

Puheenjohtajakauden ohjelma

Joka vuosi seuraavan vuoden puheenjohtajamaa laatii puheenjohtajakauden ohjelman. Ohjelman tarkoituksena on nostaa esiin neuvoston työssä ja pohjoismaisessa yhteistyössä toteutettavia priorisointeja ja painopistealueita.

Lisäksi kaikki neljä valiokuntaa laativat omat vuotuiset työsuunnitelmansa ja viestintäsuunnitelman.

Budjetti ja talous

Puheenjohtajisto vahvistaa vuosittain Pohjoismaiden neuvoston budjetin. Neuvoston budjetista maksettavia kuluja ovat muun muassa puolueyhymätuki, hallintokustannukset, kokous- ja matkakustannukset, valiokuntien työ, tulkkaukset ja kääntäminen sekä julkaisut. Tulot saadaan ensisijaisesti Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan valtioilta maiden bruttokansantu- loon pohjautuvan jakoperusteen mukaan.

Valtuuskuntien budjetit

Jokaisella valtuuskunnalla on kansallisen parlamentin budjet- tikehykseen sisältyvä oma budjettinsa. Valtuuskuntien bud- jeteista rahoitetaan neuvoston jäsenten matkat varsinaisiin valiokuntakokouksiin sekä valtuuskuntien oma toiminta.

Puolueyhymätuki

Puolueyhymille maksetaan tukea pohjoismaisen puolueyh- mätöiminnan kattamiseksi osittain. Kaikki ryhmät saavat samansuuruisen perusosan sekä jokaisesta jäsenestä makset- tavan edustajapaikkaperusteisen summan. Jäsen, joka ei kuulu mihinkään pohjoismaiseen puolueyhymään, saa pelkästään edustajapaikkaperusteisen summan. Puheenjohtajisto päättää puolueyhymätuen määrän sekä perusosan ja edustajapaikka- perusteisen summan jakautumisen samalla, kun se hyväksyy toimintavuoden budjetin.

Asiat ja asioiden käsittely

Pohjoismaiden neuvosto on Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaiden hallitusten neuvoa-antava elin. Pohjoismaiden neuvoston jäsenten työvälineitä ovat *ehdotukset* ja *kysymykset*. Puolueryhmä tai valtuuskunnan sihteeristö auttaa tarvittaessa ehdotuksen tai kysymyksen muotoilussa ennen kuin se toimitetaan neuvoston sihteeristöön. Neuvoston sihteeristö toimii valiokuntien ja niiden jäsenten neuvonantajana.

Asioiden poliittinen käsittely tapahtuu eri valiokunnissa ja puheenjohtajistossa. Jäsenet voivat muun muassa esittää kirjallisia kysymyksiä Pohjoismaiden hallituksille tai Pohjoismaiden ministerineuvostolle. He voivat myös tehdä ehdotuksia joko yksin tai yhdessä valiokunnan tai puolueryhmän kanssa. Istuntoihin ministerineuvosto laatii ministerineuvoston ehdotuksia. Erityyppiset asiat erotetaan toisistaan kirjaintunnuksella:

- **A-asiat:** Jäsen- tai valiokuntaehdotukset (sekä komiteaehdotukset ja puheenjohtajiston ehdotukset)
- **B-asiat:** Ministerineuvoston ehdotukset tai hallitusten ehdotukset
- **C-asiat:** Kertomukset
- **D-asiat:** Ministerineuvoston tai Pohjoismaiden hallitusten ilmoitukset (suositukseen annetut vastaukset)
- **E-asiat:** Kysymykset Pohjoismaiden hallituksille tai Pohjoismaiden ministerineuvostolle

Istunnossa esitettävistä tai käsiteltävistä selonteoista ja asiakirjoista, jotka eivät ole päätösasioita, käytetään nimitystä asiakirja.

Yhdellä valiokunnalla on aina päävastuu ehdotuksen käsittelystä, mutta valiokunta voi halutessaan osallistaa yhden tai useampia valiokuntia käsittelyyn tai lähettää ehdotuksen sisäiselle lausuntokierrokselle ja huomioida näkemykset päätöksen tausta-asiakirjan laadinnassa.

Kaikentyyppisiä asioita voidaan lähettää sihteeristölle vuoden aikana. Puheenjohtajistolla on muodollinen vastuu siitä, että sihteeristölle tulleet asiat jaetaan eri valiokuntiin käsiteltäväksi. Kaikki Pohjoismaiden neuvostossa käsiteltävät asiat valmistellaan ensin neuvoston sihteeristön dokumentaatioyksikössä, joka vastaa oikean prosessin käynnistämisestä ja aikataulussa pysymisestä.

Vireillä olevat asiat julkaistaan juoksevasti www.norden.org-sivuston sähköisessä asiakirja-arkistossa ja rekisteröidään myös siellä julkaistavaan alalistaan.

Jäsen- ja valiokuntaehdotukset (A-asiat)

Pohjoismaiden neuvoston valittu jäsen voi tehdä jäsenehdotuksen, puheenjohtajisto voi tehdä puheenjohtajiston ehdotuksen, komitea (esimerkiksi tarkastuskomitea) voi tehdä komiteaehdotuksen ja valiokunta voi tehdä valiokuntaehdotuksen. Kaikki nämä ehdotukset saavat kirjaintunnuksen A. Ehdotukseen tarvitaan vähintään yhden jäsenen allekirjoitus

ja varajäsen voi olla ehdotuksen toinen allekirjoittaja. Jotkut valiokunnat nimittävät raportoijia, joiden tehtävänä on perehtyä tiettyyn aiheeseen ja valmistella isompia asioita valiokuntakäsittelyä varten.

Ehdotus voidaan lähettää kirjalliselle *lausuntokierrokselle* kansallisille viranomaisille ja organisaatioille sekä pohjoismaisille järjestöille ja laitoksille, tai valiokuntakokouksen yhteydessä voidaan järjestää suullinen kuuleminen tai seminaari.

Valiokunnan valmiiksi käsittelemästä jäsenehdotuksesta laaditaan *mietintö*, joka sisältää perustelut ja päätösehdotuksen. Päätösehdotus voi olla kehoitus neuvostolle tehdä *suositus* Pohjoismaiden ministerineuvostolle tai yhdelle tai useammalle Pohjoismaan hallitukselle tietyssä asiassa tai kehoitus neuvostolle *sisäisestä päätöksestä* esimerkiksi koskien neuvoston työjärjestystä. Mietintö laaditaan valiokunnan enemmistön ehdotuksen pohjalta. Enemmistön kantaa vastustavat jäsenet voivat jättää varauman valiokunnan päätökseen.

Ministerineuvoston ehdotukset (B-asiat)

Pohjoismaiden ministerineuvosto, yksi tai useampi Pohjoismaiden hallituksista, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Färsaarten maakuntahallitus tai Grönlannin Naalakkersuisut voivat tehdä ministerineuvoston ehdotuksia ja hallituksen ehdotuksia. Ne koskevat esimerkiksi toimintasuunnitelmia ja budjettia. Nämä ehdotukset ovat B-asioita ja ne

käsitellään yleensä istunnossa. Ehdotusten käsittely etenee tämän jälkeen kuten D-asioissa (katso jäljempänä).

Kertomukset (C-asiat)

Osana neuvoston valvonta- ja seurantatehtävää neuvosto käsittelee vuosittain ministerineuvoston antamia kertomuksia.

- **C 1** on Pohjoismaiden ministerineuvoston kertomus kuluneen vuoden pohjoismaisesta yhteistyöstä.
- **C 2** on Pohjoismaiden ministerineuvon toimintasuunnitelma ja budjetti.
- **C 3, C 4 ja C 5** ovat valtiontilintarkastajien tilintarkastuskertomuksia Pohjoismaiden neuvoston, Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaisen kulttuurirahaston kuluneen tilikauden toiminnasta.

Ilmoitukset (D-asiat)

A- ja B-asioiden pohjalta Pohjoismaiden neuvosto hyväksyy vuosittain noin 35 suositusta ja esitystä, jotka annetaan joko Pohjoismaiden ministerineuvostolle tai yhdelle tai useammalle Pohjoismaan hallitukselle. Suositukset ovat istunnon yleiskokouksessa hyväksyttyjä päätöksiä, jotka osoitetaan Pohjoismaiden ministerineuvostolle tai yhdelle tai useammalle Pohjoismaan hallitukselle. Esitykset ovat puheenjohtajiston hyväksymiä päätöksiä puheenjohtajiston toimiessa yleiskokouksena. Niillä on sama asema kuin suosituksilla ja ne osoitetaan vastaavalla tavoin Pohjois-

maiden ministerineuvolle tai yhdelle tai useammalle Pohjoismaan hallitukselle.

Ilmoitukset (D-asiat) ovat suosituksiin annettuja vastauksia. Ministerineuvosto tai hallitukset esittävät ilmoituksen (vastauksen) siitä, mihin toimenpiteisiin ne ovat ryhtyneet jonkin tietyn suosituksen johdosta. Ilmoituksia on mahdollista antaa koko ajan istuntojen välillä, mutta takarajana on seuraava varsinainen istunto.

Valiokunnat käyvät läpi kaikki ilmoitukset ja laativat niistä mietinnöt, joissa arvioidaan, onko suosituksen tavoite toteutunut vai ei. Tämän arvion pohjalta tehdään ehdotus siitä, voidaanko asia katsoa loppuun käsitellyksi vai odotetaanko siitä poliittista dialogia.

Poistamisen syynä voi olla se, että ministerineuvosto tai hallitukset ovat toteuttaneet suosituksen tai esityksen tyydyttävästi tai että suositusta jostakin syystä ei toteuteta. Valiokunta voi myös päättää tehdä uuden ehdotuksen tai suosituksen, jos ehdotus ei enää kokonaisuudessaan ole ajankohtainen tai jos sen sisältöä on tarkennettava.

Kysymykset (E-asiat)

Valituilla jäsenillä tai heidän varajäsenillään on oikeus esittää kysymyksiä hallituksille tai Pohjoismaiden ministerineuvostolle. Kysymyksen aiheena voi olla pohjoismainen yhteistyö yleisesti tai kertomus tai ilmoitus, josta kysymyksen esittäjä haluaa lisätietoa. Kysymyksiä ei siis voi esittää

pelkästään sisäpolitiikkaan liittyvistä asioista. Kysymyksen tulee sisältää lyhyt perustelu, jossa esitetään syy kysymyksen esittämiseen.

Kysymyksiä voi lähettää kirjallisesti läpi vuoden neuvoston sihteeristölle, joka välittää kysymyksen eteenpäin Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteerin toimiston kautta. Kirjalliseen kysymykseen on annettava vastaus viimeistään kuusi viikkoa kysymyksen esittämisestä ja ministerin on allekirjoitettava se.

Istunnon kyselytunnilla jäsenet voivat esittää suullisia kysymyksiä suoraan asianomaisille ministereille.

Poliittinen dialogi

Pohjoismaiden ministerineuvosto ja Pohjoismaiden hallitukset ovat sopineet vastausajasta, jonka puitteissa uusiin suosituksiin on vastattava kirjallisesti.

Pohjoismaiden neuvoston pitäessä suositukset voimassa ministerineuvoston ja neuvoston edustajien välillä käydään poliittinen dialogi, mikäli suosituksista on erimielisyyttä. Dialogi voidaan käydä istunnossa tai sopivan Pohjoismaiden neuvoston valiokunnan kokouksessa. Suositukset katsotaan loppuun käsitellyiksi poliittisen dialogin jälkeen. Jos ongelma halutaan pitää esillä, siitä on laadittava uusi suositus, mikä voi tapahtua aikaisintaan seuraavana budjettivuotena.

Riippuen suosituksen luonteesta poliittinen dialogi voidaan käydä ministerikokouksen, istunnon, valiokuntakokouksen tai ulkopuolisen kokouksen taikka yhteiskokouksen yhteydessä.

Poliittisen dialogin jälkeen Pohjoismaiden neuvoston valiokunta laatii poliittisen dialogin jälkeisen mietinnön. Yleiskokous tai puheenjohtajisto hyväksyy sen, minkä jälkeen ministerineuvostolle tiedotetaan, että asia/suositus katsotaan nyt loppuun käsitellyksi.

Päätökset

Pohjoismaiden neuvoston *virallisten asioiden* käsittelyn päätteeksi tehdään erityyppisiä päätöksiä.

- **Suosituks**et pohjautuvat jäsenehdotuksiin, valiokuntaehdotuksiin tai ministerineuvoston ehdotuksiin (A- ja B-asiat) ja osoitetaan Pohjoismaiden ministerineuvostolle tai Pohjoismaiden hallituksille.
- **Sisäiset päätökset** on suunnattu Pohjoismaiden neuvostolle ja koskevat neuvoston sisäistä toimintaa, esimerkiksi työjärjestystä tai muita rakenteellisia asioita. Ne tehdään puheenjohtajiston ehdotuksen pohjalta.
- **Päätös olla ryhtymättä toimenpiteisiin** tehdään silloin, kun ehdotuksen käsittelyä ei haluta jatkaa. Ehdotus toisin sanoen poistetaan ilman, että se on johtanut suositukseen tai sisäisen päätökseen.
- **Asia merkitään tiedoksi ja odotetaan poliittista dialogia** (osittain tai kokonaan), jos ministerineuvoston

tai Pohjoismaiden hallitusten ilmoitus ei ole tyydyttävä vastaus suositukseen tai jos suosituksen ei voida katsoa toteutuneen.

- Päätös katsoa suositus **loppuun käsitellyksi neuvoston osalta** (osittain tai kokonaan) tehdään silloin, kun suositus on toteutunut tai pantu täytäntöön tyydyttävästi (tai kun neuvosto pitää sen toteutumista epätodennäköisenä).

KUVA: NORJA, JOHANNES JANSSON

Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajakausi kestää vuoden kerrallaan ja kiertää Pohjoismaiden välillä saman periaatteen mukaan kuin Pohjoismaiden neuvostossa ja siten, että ministerineuvoston puheenjohtajamaasta tulee seuraava neuvoston puheenjohtajamaa. Kuva Norjan suurkäräjiltä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Pohjoismaiden ministerineuvosto (PMN) perustettiin vuonna 1971, ja se on Pohjoismaiden hallitusten virallinen yhteistyöelin, mutta ei kuitenkaan ylikansallinen. Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti osallistuvat myös ministerineuvoston työhön.

Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuus kestää vuoden kerrallaan ja kiertää Pohjoismaiden välillä saman periaatteen mukaan kuin Pohjoismaiden neuvostossa ja siten, että ministerineuvoston puheenjohtajamaasta tulee seuraava neuvoston puheenjohtajamaa. Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaa laatii puheenjohtajakauden ohjelman, joka antaa suuntaviivat kuluvan vuoden pohjoismaiselle yhteistyölle.

Päävastuu pohjoismaisesta yhteistyöstä on pääministerillä, mutta käytännössä vastuu on siirretty pohjoismaisille yhteistyöministereille (MR-SAM). Jokaisen Pohjoismaan hallitus, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Färsearten maakuntahallitus sekä Grönlannin Naalakkersuisut nimittävät hallituksen keskuudesta pohjoismaisen yhteistyöministerin, joka oman ministeriönsä lisäksi vastaa myös pohjoismaisen hallitusyhteistyön koordinoinnista. MR-SAM on vastuussa Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetista ja useista monialaisista tehtävistä ministerineuvostossa. Yhteistyöministerien apuna on pohjoismainen yhteistyökomitea (NSK), joka vastaa virallisen pohjoismai-

sen yhteistyön päivittäisestä koordinoinnista. NSK, johon kuuluu virkamiehiä Pohjoismaiden ulkoministeriöistä sekä Ahvenanmaalta, Färsaarilta ja Grönlannista toimii myös ministerineuvoston sihteeristön hallituksena.

Pohjoismaiden ministerineuvosto koostuu käytännössä useista ministerineuvostoista: erityisalojen ministerineuvostoista sekä yhteistyöministerien ministerineuvostosta. Pohjoismaiden erityisalojen ministerit tapaavat ministerineuvoston kokouksissa pari kertaa vuodessa. Pohjoismaiden ministerineuvoston päätösten tulee olla yksimielisiä. Ministerineuvostoihin liittyvät läheisesti virkamieskomiteat, jotka koostuvat kansallisista virkamiehistä. Niiden tehtävänä on valmistella ja seurata pohjoismaisen yhteistyön asialistalla olevia asioita.

Pohjoismaiden pääministerit pitävät vuosittaisia kokouksia ja tapaavat myös muissa yhteyksissä, kuten EU:n huippukokousten yhteydessä. Myös Pohjoismaiden ulko- ja puolustusministerit kokoontuvat säännöllisesti, vaikka se ei tapahdu Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisuudessa.

Ministerineuvoston sihteeristö

Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristö Kööpenhaminassa vastaa pohjoismaisen hallitusyhteistyön päivittäisestä toiminnasta. Sihteeristö vastaa tehtyjen päätösten toteuttamisesta ja valmistelee kussakin ministerineuvostossa ja virkamieskomiteassa käsiteltäviä asioita. Tietoja

ministerineuvostoista ja komiteoista on osoitteessa www.norden.org.

Ministerineuvoston sihteeristössä on noin 115 työntekijää, ja sitä johtaa pääsihteeri. Pääsihteerin toimisto (GSK) vastaa myös Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyöstä Pohjoismaiden neuvoston kanssa ja koordinoi vastauksien antamista Pohjoismaiden neuvostolta saatuihin suosituksiin ja kirjallisiin kysymyksiin.

GSK koordinoi ja valmistelee pohjoismaisten yhteistyöministerien (MR-SAM) ja pohjoismaisen yhteistyökomitean (NSK) kokouksia ja käsiteltäväksi otettavia asioita. Muiden ministerineuvostojen toimintaa valmistellaan sihteeristön alakohtaisilla osastoilla.

Pohjolan talon ja Pohjoismaiden neuvoston
sisäänkäynti Kööpenhaminassa osoitteessa
Ved Stranden 18, DK-1061 København K.

Pohjoismaiden neuvoston valtuuskuntien sihteeristöt

Nordisk Råd
Den danske delegation
Christiansborg
DK-1240 København K, Danmark
Puh. +45 3337 5999
nr@ft.dk

Norðurlandaraðið
Færøernes Lagting
Postbox 208
FO-110 Tórshavn, Færøerne
Puh. +298 363 900
nr@logting.fo

Nordisk Råd
Grønlands delegation
Bureau for Inatsisartut
Postboks 1060
GL-3900 Nuuk, Grønland
Puh. +299 345 000
inatsisartut@inatsisartut.gl

Pohjoismaiden neuvosto
Suomen valtuuskunta
Eduskunta
FI-00102 Helsinki
Puh. +358 9 43 21
int.dep@eduskunta.fi

Nordiska rådet
Ålands delegation
Ålands Lagting
PB 69
AX-220 101 Mariehamn, Åland
Puh. +358 1825 474
maj.falck@lagtinget.ax

Norðurlandarað
Íslandsdeild
Alþingi
IS-150 Reykjavík, Ísland
Puh. +354 563 0448
nr@althingi.is

Nordisk råd
Den norske delegasjon
Stortinget
NO-0026 Oslo, Norge
Puh. +47 2331 3050
nordpost@stortinget.no

Nordiska rådet
Svenska delegationen
Riksdagen
SE-100 12 Stockholm, Sverige
Puh. +46 8 786 4000
nr@riksdagen.se

Pohjoismaiden neuvosto
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
Puh. +45 3396 0400
nordisk-rad@norden.org

Pohjoismaiden neuvosto
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

ANP 2017:714
ISBN 978-92-893-4873-7 (PRINT)
ISBN 978-92-893-4874-4 (PDF)
ISBN 978-92-893-4941-3 (EPUB)